

تحلیل سیاست های برنامه هیاتیت سی در ایران و ارائه راهکارهای سیاستی

چکیده

زمینه و هدف: هیاتیت سی یکی از چالش های مهم سیستم سلامت در سراسر جهان است. در دهه های اخیر تعداد مبتلایان به این بیماری افزایش یافته است. ابتلا به سرطان، سیروز کبدی، مرگ و میر، و صرف هزینه های زیاد اقتصادی از عوارضی این بیماری است. لذا این مطالعه با هدف تحلیل برنامه هیاتیت سی در ایران انجام گرفت.

روش تحقیق: این مطالعه بصورت کمی و کیفی انجام گرفت. مطالعه در چهار مرحله (مرور سیستماتیک، مقایسه کشورهای موفق در امر سیاست گذاری و کنترل، تحلیل سیاست های برنامه هیاتیت سی در کشور و در نهایت ارائه راه کارهای سیاستی) انجام پذیرفت. از مدل مثلث سیاست گذاری برای تحلیل سیاست استفاده شد.

یافته ها: بر اساس مطالعه مرور سیستماتیک شیوع هیاتیت سی در جمعیت عمومی [95% CI: 1-1] 1%، در زندانیان 28% [95% CI: 21-36]، در بیماران تالاسمی [95% CI: 16-21] 19%، در کودکان خیابانی [95% CI: 1.8-3.3] 2.4%، در معتادین تزریقی [95% CI: 30.6-51.67] 41.14% مشاهده شد. یافته های مطالعه بر اساس برنامه های کشورهای مصر، گرجستان، ژاپن، هلند و قطر نشان داد که حمایت سیاست گذاران این کشورها باعث موفقیت در کنترل بیماری شده است. عوامل زمینه ای موثر بر سیاست گذاری های هیاتیت سی در ایران شامل عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل ساختاری-قانونی، عوامل مربوط به سیاست گذاری و عوامل بین المللی دسته بندی شدند. از نقاط ضعف و چالش های مهم در ارتباط با سیاست گذاری این بیماری در سال های اخیر می توان به این موارد اشاره کرد: کاهش اولویت هیاتیت سی در سال های اخیر، جامع نبودن برخی سیاست ها، نبود سیاست مدون ملی، وجود نقص در آموزش عمومی و نبود همکاری بین بخشی.

نتیجه گیری: برخی سیاست های اجرا شده برای کنترل هیاتیت سی در ایران موفق بوده است. اما برای رسیدن به هدف حذف ۲۰۳۰، و عدم استفاده از همه امکانات کشور باعث تردید هایی برای دست یابی به این هدف شده است. این بیماری دارای اهمیت بسیار بالایی است ولی آن گونه که باید در دستور کار سیاست گذاران قرار ندارد و مسائلی همچون تعهدات بین المللی دارد نیازمند سیاست ها و برنامه های منسجمی است که باید با جدیت و همکاری بین بخشی بیشتری دنبال شود. توانمندی ها، قابلیت ها و استعداد های هر منطقه از مهم ترین مواردی است که باید در سیاست گذاری ها لحاظ شود، سیاست گذاری هایی که مبتنی بر شواهد باشد. همچنین با توجه به این که سیاست سازمان های مختلف بر یکدیگر تأثیر دارد و عدم هماهنگی بین این سیاست ها می تواند روند موفقیت سیاست های کلی اتخاذ شده را کاهش دهد، نیاز به تولیتی قوی برای هماهنگی بیشتر و پیشبرد اهداف کلان وجود دارد.

واژه های کلیدی: تحلیل سیاست، هیاتیت سی، ایران، ذی نفعان، مثلث سیاست گذاری